

Ηρακλειτικό ποιητοδρόμιο ή Έκτορα Κακναβάτου αγχιβασίη

«Στον κόσμο αυτό λείπουν τόσα πράγματα, ώστε αν επρόκειτο να λείψει κάτι ακόμα, δεν θα υπήρχε χώρος γι' αυτό»

Macedonio Fernandez

Ο ποιητικός στοχασμός του Έκτορα Κακναβάτου είναι ένα ανοιχτό σύμπαν, όπου ο υποψιασμένος μπορεί να βρει άπειρες εσωτερικές συνδέσεις. Η ακατέργαστη πολυπλοκότητα των διαδρομών του αναζητεί με πάθος το συμπαντικό δημιουργό στο κρησφύγετό του —και φυσικά πάντα απουσιάζει! Η κοσμογονική σκόνη των στίχων αναδύει ένα χρόνο από την κατάρρευση αντίθετων πραγμάτων. Και οι λέξεις, γεννημένες από την πράξη μόρφωσης του χρόνου, αποκτούν υπόσταση εξαιτίας του αυτοπροσδιορισμού τους. Ξεπήδημα, αυτοσυγκρότηση, κατάργηση. Η ανακλητική γραμμή του χρόνου «ν' αντανακλά τ' άγλωσσο χάος» διαλύεται και η αρχέγονη στιγμή εξατμίζεται «στον αστερισμό των ωαρίων». Γιατί ο χρόνος μόνος του, «παραιτημένος τα ευκλείδεια ή πλεούμενος», υποκύπτει στην αντρεία του Χάους.

Ο ποιητής αρνείται ενσυνείδητα το έργο μιας συγκεχυμένης Δημιουργίας, που προσπαθεί να πείσει ότι «έτσι είναι και τελείωσε». Λωρίδες φωτός πάνω σε ενδοσκοπικά ηλιοδρόμια, οι λέξεις γεννιούνται από τις προδρομές τους κάπου «αλλού» σε άλλο «τώρα». Βυθομετρούν σε μια ατέλειωτη αλυσίδα από διαθλαστικές αναιρέσεις, όπου το «αυτό» δεν είναι «αυτό». «Σα μέγγενη καρτεσιανή... που αιωρείται» συνθλίβουν το χωρόχρονο και αίφνης, τυχαία(;) ο στρόβιλος γίνεται συμφωνικός και η σύγκρουση αποκτάει ευστάθεια. Αντί να εξαφανίζονται παγώνουν, αντί να μιλούν κρύβουν το ανομολόγητο. Και η ύλη τους, «ποτέ πια αλαζόνας», «ακούει κι ακούει εντός την ακοή της». Πτυχώνεται παραμορφωτικά μέσα στην αντιύλη των γειτόνων της και το σύνολο μετατρέπεται σε μια αιθερική διασπορά που συνταράσσοντας εξαϋλώνεται. Απαλοιφή των αντιθέτων. Κι αν αντιστρέψουμε τη φορά της απαλοιφής; «Φωνήεντα άφαντα» μας φανερώνονται ξανά και διαχωρίζουν πάλι το κρυφό μήνημά τους σε ζεύγη από αντίθετες χίμαιρες. Τη στιγμή που φαίνεται ότι αποκαλύ-

Ο Θανάσης Γ. Παπαβασιλείου είναι αναπληρωτής καθηγητής Βιοχημείας στο Τμήμα Ιατρικής του Πανεπιστημίου Πατρών

πτεται, είμαστε σίγουροι ότι δεν είναι το πραγματικό. Το πραγματικό είναι το απώτερο. Η ποιητική στιγμή γίνεται στιγμή Δημιουργίας! Και η νοηματική αυταπάτη επίγνωση ότι το νόημα είναι άπειρο, «*λάμπα θνέλλης από καύτρες αστεριών*».

Στο περιελιγμένο σύμπαν του Έκτορα Κακναβάτου, οι λέξεις —κουάρκ, κύματα, κύτταρα, άστρα— ακολουθούν χωρίς καμιά παρέκκλιση ευθύγραμμες τροχιές — το φως ακολουθεί αναπόφευκτα το συντομότερο δρόμο! «*Ευθύγραμμη και κροσσωτά της πειθαρχίας*» συχνά-πυκνά δραπετεύουν από τη γεωμετρική ιδιαιτερότητα που τους παγιδεύει ο ποιητής, απαμακρύνουν το παρόν από το παρελθόν και σχηματίζουν «κόμπους» στον εξωτερικό χρόνο. «*Λοφία της βαρύτητας*» γλιστρούν στο περιθώριο των σελίδων και αναπηδούν «νοτισμένες απ' το νόστο της μήτρας» έξω από το χώρο, καταδιώκοντας το μέλλον. Μερικές φορές προικίζονται με έμβια συνέπεια και ύστερα πάλι σκορπίζουν. «*Καρφώστε το φως, το φως!...*» προστάζουν και ακυρώνονται σε μια «*έγχρωμη βοή*» που —φευ!— μας φαίνεται καμπυλωμένη.

«*Ανατιναγμένο από ανθηρό βραχυνύκλωμα*» το ποιητικό όραμα ενός προσωκρατικού διαλογισμού περικλείεται από μυθολογικούς καθρέφτες και γονιμοποιείται μ' ένα μοναχικό λυχνάρι που το γεννοβολούν άπειρες φορές οι καθρέφτες. Στους δαιδάλους αυτού του οράματος συνωμοτούν αλλότροπα οδυνόμενα φώτα, σωματιδιακές αντανakλάσεις, ιαχές αντανakλάσεων. Με το μοναχικό λυχνάρι, απρόσιτο, ν' ανακαλεί στα στοιχειωμένα φωτόνια του ρίγους του την κοσμική ισοπαλία του Άλμπερτ.

Eugene Lyons, Sacco και Vanzetti, Βεολίνο 1927